

Tapautui omassa piirissämme

Rauhallista Joulua

lehtemme kaikille lukijoille, ystäville ja avustajille
toivottaa

TOIMITUS

MERKKIPÄIVIÄ

Eino S. Rahikainen.

— Hallinnollinen johtaja, ekonomi Eino S. Rahikainen täytti 50 vuotta 17. 11. -64 Vaasassa. Hän on omalla värikkäällä tavallaan edustanut vienankarjalaista veriperintöään ja on hänen tarinansa lyhyesti kerrottuna seuraava:

Hän on syntynyt Sortavalassa, tullut ylioppilaaksi 1935 ja valmistunut ekonomiksi Kauppakorkeakoulusta 1937. Oltuaan Yksityisrittäjien Liitossa tiedotus- ja toimitustehtävissä hän tuli v. 1940 Lassila & Tikanoja Oy:n Helsingin konttorin palvelukseen ja valittiin yhtymän johtokuntaan 1949. V. 1953 hän siirtyi yhtymän pääkonttoriin Vaasaan hallinnolliseksi johtajaksi. Verkakauppa Ura Oy:n johtokuntaan hän on kuulunut v:sta 1946, Konekirjanpito Oy:n v:sta 1944, Vaasan Kenkätehdas Oy:n v:sta 1963 ja on lisäksi tietokonekeskus Tietobotnia Oy:n johtokunnan puheenjohtaja. Hän on toiminut Vaasan kaupungin musiikkilautakunnan puheenjohtajana v:sta 1957, ollut taksoituslautakunnan jäsenenä 1956—60 sekä kaupunginval-

tuuston jäsenenä 1961—64. Suomen Tukku-kauppiainden Liiton koulutus- ja rationalisointivaliokunnan puheenjohtajana hän on ollut v:sta 1952 ja Suomen Tukkukauppa-lehden toimitusvaliokunnan jäsenenä v:sta 1954. Säätiö Väinö-län asiamiehenä hän oli vv. 1945—53 ja on toiminut hallituksen jäsenenä v:sta 1953. Ekonomiyhdistyksen sihteerinä hän oli 1938—39 ja Ekonomi-lehden toimitussihteerinä 1938—44. — Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan puheenjohtajana hän toimi vv. 1951—54. Ekonomi Rahikainen on Vaasan Oopperayhdistyksen perustaja ja toiminut puheenjohtajana v:sta 1956. Hän on jatkuvasti esiintyvä solisti. Vaasalaisen mieskuoro Pohjan Miesten varajohtajana ja varapuheenjohtajana hän on toiminut v:sta 1954. Hän kuului YL:n ensimmäiseen Amerikan kuoroon ja oli YL:n varajohtajana vv. 1945—47. Aikoinaan hän kuului vuosikautia Yleisradion selostajiin ja on kirjoitellut paljon lehdistöön sekä eräisiin historiikkeihin etupäässä taloudellisista ja musiikin piiriin kuuluvista aiheista. Hän osallistui molempiin viime sotiimme ja on arvoltaan yliluutnantti.

Probus Rahikaisen nimi on pysyvä seuramme historiassa. Myös poika — Eino Samuli — on ahertanut seuramme työvainiolla. Helsingin vuosinaan hän kuului jäsenoimikuntaan ja johtokuntaan. Lehtemme neuvottelukuntaan hän kuuluu edelleen. Merkkipäivänään seuramme jäsenet johtaja Niilo Seppänen ja merkonomi Leo Levoenen jättivät päivänsankarille Karjalan Sivistysseuran johtokunnan adressin ja esittivät tervehdyksen.

— 80 vuotta täytti Olga Remsu, o.s. Kanerva, 3. 9. -64 Merikarvian Yläkylässä. Hän on kotoisin Uhtualta.

— 60 vuotta täyttää Aleksanteri Nieminen 20. 12. -64 Lapualla. Hän on kotoisin Suis-tamolta.

— 60 vuotta täytti rakennusmestari Otto Kuikka 15. 8. -64 Helsingissä. Hän on kotoisin Impilahdelta.

Aleksanteri Ponkkonen.

— 50 vuotta täytti 20. 10. Imatralla teknikko Aleksanteri P o n k k o n e n. Hän on syntynyt Salmassa ja tullut nykyisen työnantajansa Oy Vuoksenniska Ab:n palvelukseen jo v. 1938.

Suoritettuaan yksityisoppilaana keskikoulututkinnon, hän kävi teknillisen koulun Kuopiossa, josta valmistui teknikoksi v. 1946. Aluksi hän toimi työnjohtajana kemiallisen osaston patusuosastolla ja terässulatolla, josta 1947 siirtyi juuri perustetulle työntutkimusosastolle työntutkijaksi, jossa toimessa on edelleenkin. Hän on merkittäväällä tavalla osallistunut karjalaisen järjestötoimintaan ja vaalinut kotipitäjäänsä — Salmin — perinteitä.

— 50 vuotta täytti Mikko T o r v a i n e n 14. 9. -64 Porissa. Hän on kotoisin Vuokkiniemeltä.

— 50 vuotta täytti Johannes T r u h p o n e n 1. 11. -64 Laukaalla. Hän on kotoisin Suojärkeltä.

— 50 vuotta täytti kansakoulunopettaja Senni L u m m e p u r o 29. 11. -64 Valtimon kirkonkylässä.

— 50 vuotta täytti 18. 10. Tampereella insinöörimajuri Vilppu Mikael L a k i o — syntynyt Sortavalassa, insinööri Tampereen teknillisestä opistosta 1946, taistelukoulu 1956. Ilmavoimien palvelukseen hän tuli 1946 ja nykyisessä tehtävässään ilmavoimien varikonkorjaamon päällikkönä hän on ollut v:sta 1960.

— Anni R o v a m o, o.s. Aho, kuoli 20. 11. -64 Varkaudessa. Hän oli syntynyt 10. 6. 1888 Liekassa.

— 27. 10. -64 kuoli 101-vuotias Itä-Karjalan kävijä, Vienan ja karjalais-kalevalaisen kulttuurin suuri ihailija, ruotsalainen taidemaalari, graafikko ja taideteollisuusmies, kreivi Louis S p a r r e. Hän oli syntynyt Italiassa 3. 8. 1863. Äiti oli italialainen. Hän vietti Suomessa lähes 20 vuotta (1890—1908) ja meni 1893 naimisiin suomalaisen vapaaherrattaren Eva M a n n e r h e i m i n kanssa. Hänet luettiin mielellään melkein suomalaiseksi taiteilijaksi ja hänellä on pysyvä paikka myös Suomen taiteen historiassa. Pariisissa Academie Julianin oppilaana hän sai toverikseen suomalaiset nuoret taiteilijat Gallén-Kallelan, Järnefeltin ja Emil Wikströmin. Gallén-Kallelan kehotuksesta Sparre joutui uusia tuntemattomia aiheita etsiessään matkustamaan v. 1889 Suomeen, missä taiteilijatoverien asuinpaikaksi tuli tuo taitessamme miltei klassilliseksi kohonnut Ekolan torppa Keuruulla. Sydänmaan luonnon ja ihmisten herättämä ihastus sai Sparren seuraavina vuosina uudistamaan Suomen matkansa. Ruokolahdella vietetty kesä ja sitten Emil Wikströmin kanssa Vienan-Karjalaan tehty retki saattoivat nuoren taiteilijan keskelle uutta, värikästä maailmaa, ja italialaisen verenperintönsä innolla hän ryhtyi sekä kuvin että sanoin esittämään näkemäänsä. Tältä retkeltä on peräisin hänen myöhemmin julkaisemansa päiväkirja »Kalevalan kansaa katsomassa.»

Louis Sparren varhaistuotanto lähtee realistiselta pohjalta, mihin 1890-luvulla liittyy selviä kansallisromanttisia piirteitä. Kansanelämäkuvauksia (esim. »Ensi lumi») ja maisemia seurasi v. 1894 Sotkamossa maalattu »Jouluyö», joka edustaa hänen persoonallista näkemystään karelianismista. Pyhä tapahtuma on sijoitettu suomalaisen ympäristöön ja taulua kiertävät karjalaisittain leikattuun kehykseen sijoitetut pienet pohjoisen talviyön tunnelmat. Muissakin tämänaikaisissa töissään hän kuvaili karjalaista erämaata ja sen elämää. Hänen lukuisilla piirustuksillaan ja akvarelleillaan on paitsi taiteellista arvoa, myös suuri kulttuurihistoriallinen ja kansatieteellinen merkitys.

Palattuaan Ruotsiin hän maalasi pääasiassa tarkkapiirteisiä muotokuvia, maisemia ja kaupunkikuvia. Lisäksi hän jatkoi taideteollista toimintaansa.

— 27. 10. -64 kuoli Pateniemellä eläkeläinen Antti A h o n e n. Hän oli syntynyt Vienan-Karjalassa, Pistojarvellä, 12. 1. 1885. Hän muutti Suomeen Vienan viimeisen vapautusyrityksen jälkeen v. 1922 ja asettui asumaan Haukiputaan kunnan Peteniemeen. Aluksi hän oli työmiehenä Oulu Oy:llä, myöhemmin hakkurihoitajana aina eläkeikään v. 1953 saakka. Lähinnä häntä jäivät suremaan kaksi poikaa ja tytär perheineen. Hänet siunasi viimeiseen lepoon Oulun ortod. kirkossa 7. 11. -64 rovasti Paavali R a j a m o. Varsinainen hautaustilaisuus toimi-

tettiin Haukiputaan seurakunnan hautausmaalla. Tämän jälkeen omaiset ja lähimmät tuttavat viettivät muistotilaisuutta Heikki Ahosen kotona.

— 27. 10. kuoli toimitusjohtaja Kosti Tuomi o j a Joensuussa. Hän oli syntynyt 21. 5. 1890 Salmin pitäjässä ja toimi nuoruudessaan useissa Sortavalan liikkeissä sekä oli maakauppiaina Salmin pitäjän Miinalassa v. 1909—18. Hän oli v. 1918 perustamassa Karjalan Tukkukauppa Oy:tä, jonka toimitusjohtajana hän oli yli 10 vuotta. Liikkeen lopetettua toimintansa hän oli eri liikkeiden edustajana. Hän kuului Sortavalan kaupunginvaltuustoon. Hän oli monien kaupallisten yhtymien ja yhdistysten johtokunnissa. Viime keväänä hänet kutsuttiin Suomen Myyntimiesten Keskusjärjestön kunniajäseneksi.

Ortodoksisen kirkon uskollisena jäsenenä hän on uhrannut paljon aikaansa ja vaivojansa kirkolliseen työhön. Sortavalassa hän oli seurakunnan neuvoston jäsen vuodesta 1920 alkaen. Joensuussa hän oli seurakunnan neuvoston jäsenenä ja kirkon isäntänä. Hän oli myös kirkoliskokouksen valmistusvaliokunnan jäsenenä sotien jälkeisinä vuosina ja yhdessä tuomari Perolan kanssa laati suunnitelman ns. 5-pennin verosta kirkkokunnan nuorisotyön hyväksi. Hän oli myös laatimassa suunnitelmaa ortodoksisen linjan saamisesta Itä-Karjalan kansanopistoon.

13. 11. -64 kuoli Helsingissä ent. kauppaedustaja Aleksanteri (Aleks) Nuoponen. Hän oli syntynyt Impilahdella 1. 5. 1894.

— Vilho A l h o kuoli 22. 11. -64 Varkaudessa. Hän oli syntynyt 5. 5. 1897 Repolassa.

— Nadja T u n t u n e n, o.s. Pikarinen, kuoli 22. 9. -64. Hän oli syntynyt Repolassa v. 1900.

Tuonelan viikatemies on liikkunut Ruotsin karjalaisten keskuudessa:

— 30. 10. -64 Boråsissa siunattiin viimeiseen lepoon Anna I v o n e n. Hän oli Mari Remsun sisar, kotoisin Vienasta ja syntynyt 20. 9. 1894. Hän oli Ruotsin ortod. seurakunnan perustajajäseniä.

— Tapaturmaisesti kuoli Tukholmassa 15. 8. -64 Ari T e r v o. Hän oli syntynyt Suomessa 23. 1. 1941 ja oli työssä tarjoilijana Grand Hotellissa. Siunaus tapahtui Avestassa 22. 8. -64.

— Tukholmassa kuoli 15. 10. -64 Lauri Pentti K u r o n e n. Hän oli syntynyt Suomessa 28. 10. 1930. Hänen tuhkinsa toimitettiin Polvijärvelle.

Näiden kolmen Ruotsiin kuolleen karjalaisen heimolaisemme siunauksen toimitti khra Martin J u h k a m.

UUTTA KARJALAN MUINAISHISTORIASTA

Moskova, 11. 9. (TASS) — Neuvostoliiton tiedeakatemian kustantamana on ilmestynyt neuvostoliittolaisen tiedemiehen Grigori Pankrushev'in teos »Karjalan heimot neoliittisella ja varhaisella metallikaudella». Asiantuntijain mielestä tämä viime vuosien arkeologisten kaivausten aineistoon perustuva teos tekee mahdolliseksi tutustua syvemmin Karjalan muinaishistoriaan ja tehdä sen kuvaamiseen täsmennyksiä ja täydennyksiä.

Pankrushev erikoisesti osoittaa ensimmäisenä tieteellisesti eri heimojen muodostumis- ja kehitysprosessin, analysoi heimojen eroavaisuudet Karjalan arkeologisessa kulttuurissa.

Viime aikoina on Karjalassa löydetty yli 300 muinaista asutusta ja koottu rikas kokoelma niiden asukkaiden aineellisen kulttuurin esineitä. Näiden löytöjen monivuotisen tutkimisen pohjalta Pankrushev osoittaa Karjalan alueen asuttamisen tiet, kuvaa asujamiston elämää, yhteiskunnallista järjestystä ja uskontoa, ajoittaa täsmällisemmin monet arkeologiset muistomerkit.

Pankrushev ei rajoitu vain Karjalan alueella tehtyihin löytöihin. Hän käyttää laajasti myös Baltian maissa sekä Novgorodin, Vologdan ja Arkangelin alueilla suoritettujen tutkimusten aineistoa.

— Suomesta on tuleva koboltin suurtuottajamaa. Koboltti on kuparin ja hopean yhteydessä esiintyvä harvinainen metalli, joka helposti voidaan tehdä radioaktiiviseksi. Sitä käytetään mm. ohjusten kärkiin, joten sillä on myös huomattava strateginen merkitys.

Nykyisin ovat maailman suurimmat raakakoboltin tuottajat Rhodesia, Katanga ja Kanada.

Outokumpu Oy suunnittelee parhaillaan Kokkolan tehtaittensa huomattavaa laajentamista ja lisättyyn valmistusohjelmaan otettaneen myös koboltin erottaminen Outokummun kuparikaivoksesta saatavasta rikkirikasteesta.

Jos suunnitelmat toteutuvat, Suomi tulee tuottamaan lähes seitsemännosen osan maailman tuotannosta.

— KANSANTULO. Kansantulosta esitetyt luvut perustuvat Tilastollisen päätoimiston suorittamiin laskelmiin. Kulutus (yksityinen ja julkinen) + kotimainen bruttoinvestointi (yksityinen ja hallinnollinen) +/- siirrot ulkomaille (avustukset ja vientilyijäämä) = bruttokansantulo markkinahintaan. Bruttokansantulo markkinahintaan + korot ulkomaille (netto) = bruttokansantuote markkinahintaan. Bruttokansantuote markkinahintaan — korjaukset ja poistot — välilliset verot vähennettynä tukipalkkiolla = nettokansantuote tuotantokustannushintaan. Nettokansantuote tuotantokustannushintaan — korot ulkomaille (netto) = kansantulo (netto) tuotantokustannushintaan.